



REFERAT RÅDSMØDE 8. DECEMBER 2016

Referat rådsmøde 8. december 2016

Tid: den 8. december 2016 kl. 12-16

Til stede: Morten Grønbæk (formand og mødeleder), Bente Klarlund Pedersen (næstformand), Ewa Ross, Henriette Svarre Nielsen, Inge Tetens, Jette Jul Bruun, Naja Hulvej Rod, Karen Wistoft, Kristian Overgaard, Anneli Sandbæk, Kjeld Hermansen, Jørgen Vestbo, Dorte Gyrd-Hansen, Pernille Due og Christian Mølgaard)

Afbud: Merete Nordentoft, Kjeld Hermansen

Fra sekretariatet: Pernille Bendtsen, Kirstine Krogholm, Vibeke Pors Sagen

Sted:

Lægeforeningen, Kristianiagade 12, 2100 Kbh. Ø, mødelokale: "Eriks Atelier" (Bestyrelsessalen) på 3. sal.

1. Velkomst og siden sidst ved Morten Grønbæk

Status på igangværende projekter og aktiviteter

- Orientering fra arbejdsgrupperne
 - *Fremme af børn og unges sunde mad- og måltidsvaner:* Inge Tetens er arbejdsgruppeformand. Kirstine Krogholm er projektleder. Arbejdsgruppen har holdt sit 2. møde efter at Nordeafonden har besluttet af støtte projektet. Der foreligger nu et udkast til en disposition for rapporten og litteratursøgnings- og udvælgelsesprocessen vil blive påbegyndt i januar måned.
 - *Rygeforebyggelse blandt børn og unge:* Jørgen Vestbo er arbejdsgruppeformand, og arbejdsgruppen er tæt på at være sammensat. Første arbejdsgruppemøde fandt sted mandag den 19. december.
- Opfølgning på strategirevision:
 - Morten Grønbæk præsenterede de opdateringer, der er sket af Vidensrådets strategi på baggrund af forrige rådsmøde, hvor rådsmedlemmer kom med input til forslag til ændringer. [Den opdaterede strategi kan læses her.](#)
- Litteratursøgning:
 - I hver rapport Vidensrådet udgiver, skriver vi, at udgangspunktet for identificeringen af litteraturen hovedsageligt beror på forfatterens kendskab til emnet, suppleret med opdatering indenfor specifikke aspekter, og at der må tages forbehold for forfatterens fortolkning af de citerede studier. Det blev diskuteret, hvor vidt disse krav kan skærpes, og det blev besluttet, at hver arbejdsgruppe i udarbejdelsen af alle kommende rapporter skal skærpe, at det efterstræbes, at hver forfatter kan redegøre for følgende:

REFERAT RÅDSMØDE 19. SEPTEMBER 2016

- Hvilke søgeord/MeSH-terms og søgekriterier der er anvendt (disse søgestrengene kan evt. vedlægges)
 - Hvor litteraturen er søgt (søgedatabaser, grå litteratur, referencelister etc.)
 - Hvordan litteraturen er gennemgået og udvalgt
 - Hvilken litteratur er udeladt og evt. hvorfor (afgrænsning)
 - Hvornår er litteratursøgningen foregået, og hvornår er den afsluttet
- Konference om små sygdomme
 - Morten Grønbæk fortalte, at han siden sidst blandt andet har deltaget i og holdt oplæg på en konference om de små sygdomme, arrangeret af Dansk Myelomatose Forening og Patientforeningen for Lymfekræft, Leukæmi og MDS. Her spiller KRAM-faktorerne en langt mindre rolle end for de store folkesygdomme. Morten Grønbæks erfaring er, at de nyuddannede læger har de små sygdomme i frisk erindring, men at læger med tiden glemmer dem i både forebyggelsen og behandlingen, fordi de sjældent støder på dem i praksis. Derudover lider forebyggelsen og behandlingen af de små sygdomme hårdt under, at det er langt sværere at indhente finansiering til dem end til de store folkesygdomme. Morten Grønbæk bragte spørgsmålet i spil, om man burde overlade en del af finansieringen af de små sygdomme til en offentlig støtte.

2. Orientering fra Sundhedsstyrelsen ved Jette Jul Bruun

Nye ministre:

- Styrelsen har fået ny Sundhedsminister og ny Ældreminister, idét Ellen Thrane Nørby (V) og Thyra Frank (O) nu deler Sophie Løhde's tidligere ministerområde som Sundheds- og ældreminister. Ændringen har dog ikke haft den store betydning for Sundhedsstyrelsen, idet de to områder fortsat betjenes af samme departement og styrelse. Det nye regeringsgrundlag er stort set også det samme som tidligere. Det, der i forvejen er truffet afgørelse om på forebyggelsesområdet, fastholdes.
- Sundhedsministeriet fastholder således kursen mod udfasning af tobak, selvom ministeren alligevel ikke har planer om at ændre på loven om røgfri miljøer. [Læs blandt andet en nyhedsartikel om det her.](#)

Finansloven:

- SST har fået midler i satspuljen til at lave en kampagneindsats over fire år, som handler om unge og rygning. Den planlægges i øjeblikket.
- Der er i satspuljen afsat midler til tilskud til rygestopmedicin og SST rådgiver ministeriet om, hvordan tilskuddene når de rigtige.
- En ny Diabetesplan er under forberedelse. Udover tidlig opsporing, så vil SST slå et slag for, at forebyggelsen også kommer til at fylde i den sammenhæng.

Konference om mental sundhed:

- Den 23. november afholdt SST en konference om mental sundhed, som var meget velbesøgt. SST arbejder videre med hele området vedr. mental sundhed, herunder hvordan trivsel blandt børn og unge samt ældre kan fremmes.

REFERAT RÅDSMØDE 19. SEPTEMBER 2016

**4. Lancering af rapporten "Forebyggelse af nedsat frugtbarhed" ved Henriette Svarre Nielsen
Rapportens hovedkonklusioner, pressedækning & paneldebat**

Henriette Svarre Nielsen fremlagde hovedkonklusionerne i rapporten om forebyggelse af nedsat frugtbarhed, som blev lanceret d. 15. november, og som Henriette er arbejdsgruppeformand for. Rapporten opnåede bred mediedækning på lanceringsdagen og i dagene efter, og Henriette agerede talsmand. I forbindelse med lanceringen af rapporten afholdt VFF en konference i samarbejde med Sex & Samfund, hvor Henriette Svarre Nielsen og Lone Schmidt fremlagde rapporten, og hvor relevante sundhedspolitikere og sundhedsprofessionelle deltog i en paneldebat om, hvordan nedsat frugtbarhed kan forebygges.

Sammen med Henriette vil VFF's sekretariat sørge for, at der bliver fulgt op på nogle af de løsningsforslag, som rapporten anbefaler, og som kom i spil og blev konkretiseret under debatten til konferencen. Sekretariatet vil i begyndelsen af det nye år igen arbejde videre med at sætte skub i implementeringen af forebyggelse på området.

**5. Fagligt oplæg ved Jørgen Vestbo
"KOL – ikke bare sure gamle rygere"**

Vidensrådets nye arbejdsgruppemedlem, Jørgen Vestbo, som er professor i Lungemedicin og arbejdsgruppeformand på VFF's kommende rapport om rygning, fremlagde nogle af hovedpointerne fra sine studier af KOL.

Blandt andet er det vigtigt i forebyggelsen af KOL at have fokus på, at KOL er et globalt problem. Derudover er der behov for at øge forståelsen af KOL's naturhistorie, herunder rygningens betydning i forskellige aldre for lungefunktion og død.

6. FORSK2025 ved Morten Grønbæk og Pernille Bendtsen:

Embedsmænd fra Styrelsen for Forskning og Innovation præsenterede FORSK2025, som er en høringsrunde fra en bred kreds af interessenter. FORSK2025-processen skal give et konsolideret overblik over fremtidens vigtigste forskningsområder for Danmark, og det konkrete output er et katalog med et begrænset antal (ca. 19) forslag til forskningstemaer. Det er målet, at FORSK2025-kataloget vil fungere som viden-, inspirations- og prioriteringsgrundlag for forskningsinvesteringer i en lang række sammenhænge fra og med næste år og 5 år frem. [FORSK2025-processen er nærmere beskrevet her.](#)

Styrelsen ønskede Rådsmedlemmernes input til at udpege de områder inden for temaet "Styrket fysisk og mental sundhed – livsstil og forebyggelse", hvor VFF vurderer, at det giver størst nytte at afsætte forskningsmidler.

Input fra plenumdiskussionen.

- **Individorienteret tilgang:** Husk, at rammer og strukturer former adfærd – det er tit lettere at ændre på dem – oplysning alene virker ikke.
- **Systemet nævnes ikke:** Hvor er kommunerne og regionerne? Hvor er sundhedsvæsenet?
- **Hvor er fokus på konteksten?** De arenaer, som forebyggelsen skal implementeres i, boligområder, sundhedsvæsen, daginstitutioner, ældreplejen etc.
- **Midler til interventioner:** Socialt udsatte familier – hvordan og med hvilke virkemidler, flytter vi dem?

REFERAT RÅDSMØDE 19. SEPTEMBER 2016

- **Borger og patientnært:** Hvem skal implementere det hele? Det er vigtigt at se på strukturerne, der muliggør forebyggelse, f.eks. almen praksis.
- **Klarhed over begreber:** Sammenblanding af begreber, f.eks. stress.
- **Hvor er fokus? Savner overordnet tilgang:** Hvad vil i? Hvad er visionen – vil I øge livskvalitet, hæve midlertidigheden eller begge dele?
- **Tidlig opsporing:** Stort potentiale, små børn og tidlig forebyggelse er et af de steder, der er meget at hente – også i forhold til ulighed senere i livet.
- **Tidlig forældre/barn-kontakt og svangreomsorgen**
- **Robusthed:** Forskning i, hvordan vi skaber robuste børn, der er i trivsel, rammer der fremmer.
- **Børn og sygelighed:** Stort økonomisk potentiale i at nedsætte børns sygedage og dermed også forældres fravær fra arbejdsmarkedet.
- **Kan sund livsstil erstatte medicin?** Forskning i, hvordan vi sænker medicinforbruget. Vi propper mere og mere medicin i os, savner mere holistisk tilgang – hvad kan flyttes ad andre veje – f.eks. via sund livsstil, fysioterapi etc.?

Formandskabet samler op på rådsmedlemmernes bud og overvejelser og videregiver dem til Jens Haisler fra Styrelsen på et møde den 12. december. Det endelige notat om ”Styrket fysisk og mental sundhed – livsstil og forebyggelse” forventes at komme i høring i uge 8.

7. Revision af Vidensrådets kommunikationsstrategi ved Vibeke Pors Sagen

Vidensrådets kommunikationsstrategi er under revision, og Vibeke præsenterede strategiens formål, som de foreløbigt står beskrevet; at fremme folkesundheden, herunder at sætte forebyggelse på dagsordenen, skabe klarhed over sundhedsråd og indsatser, der virker, samt formidle budskaberne til de rette målgrupper.

Med afsæt i disse formål diskuteredes den interne kommunikation, herunder rådsmedlemmernes rolle i kommunikationen:

- Hvordan sikrer vi, at rådsmedlemmer føler ejerskab over VFF's arbejde?
- Hvordan sikrer vi, at rådsmedlemmer føler sig hjemme i et fagligt fællesskab?
- Hvordan kan rådsmedlemmer bidrage med at kommunikere VFF's budskaber og at dokumentere VFF's fodaftryk ift. at fremme folkesundheden?

Rådsmedlemmernes input vil blive taget med i revisionen af kommunikationsstrategien, som færdiggøres i begyndelsen af det nye år.

8. Drøftelse af aktuelle emner ved alle rådsmedlemmer

Rådsmedlemmer gav deres bud på aktuelle emner i sundhedsdebatten til drøftelse i Rådet

REFERAT RÅDSMØDE 19. SEPTEMBER 2016

- **Cannabis:** Morten Grønbæk foreslog, at VFF bidrager til cannabis-debatten med udgangspunkt i Rådets rapport fra 2015. Morten Grønbæk luftede idéen om at VFF tager aktivt stilling til legalisering af hash og henviste til en artikel i Videnskab.dk, hvor Morten Grønbæk netop for nylig har argumenteret imod en legalisering af hash. [Læs det her](#). Det blev dog besluttet foreløbig ikke at tage stilling til en legalisering.
- **Rygning:** Bente Klarlund foreslog en kommentar til, at den nye sundhedsminister dropper at ændre på loven om røgfri miljøer. Vidensrådet har allerede kommenteret på dette på de sociale medier, men ikke i længere debatindlæg. Bente foreslog, at Vidensrådet fokuserer på den sociale ulighed ved, at kravet om røgfri miljøer ikke også omfatter erhvervsskoleelever.